

Marie JÍCHOVÁ, „Život jen potud má cenu, pokud je službou.“ Leontina Mašínová (1882-1975). Diplomová práce, České Budějovice 2008, 95 s.+ přílohy.

Posudek oponenta

Jako téma své diplomové práce si vybrala Marie Jíchová životní příběh učitelky a spisovatelky dětské literatury Leontiny Mašínové. Prostřednictvím jejího osudu se pak pokusila vylíčit nikoliv společenské a politické proměny doby, což bývá v případě biografii obvyklé, ale především zachytit strukturální proměny způsobu výchovy dětí, a to nejen prostřednictvím přímého působení školy, ale i literatury.

Životní osudy Leontiny Mašínové se ve své podstatě omezily pouze na její učitelskou a spisovatelskou činnost, nikdy se vzhledem ke svému povolání neprovdala a místa jejího pobytu se měnila podle přiděleného učitelského místa. Tento fakt tak zásadním způsobem určil i celou strukturu diplomové práce, jež je rozdělena do tří základních bloků. První, nazvaný *Cesta životem*, v lineárním sledu zachycuje Leontinin život, místa učitelského působení (zajímavá je obzvlášť kapitola vztahující se k jejímu působení na Slovensku), a především pak impulsy, formující její životní názory. K silným momentům života Leontiny Mašínové bezpochyby patřila konverze k Jednotě bratrské. Prvek víry a s ní souvisejícího sebeobětování, společně s úctou k pedagogickému odkazu Jana Amose Komenského, se totiž stal klíčovým pro Leontinino další profesní směřování.

Kapitolu, nazvanou *Poslání učitele v dobách minulých*, pak Marie Jíchová koncipovala ve dvou úrovních. Po obecném uvedení do významných pedagogických koncepcí minulostí a krátkém dějinném přehledu institucionálního vývoje učitelství v českých zemích, přechází diplomantka k rozboru vlastních edukačních metod Leontiny Mašínové, které nebyly poznamenány nijak hlubokou teoretickou přípravou či filosofickým rozměrem, ale měly spíše charakter správného instinktivního odhadu.

Třetí blok, *Výprava za pohádkou*, je věnován spisovatelské činnosti Leontiny Mašínové. Jeho obsahem jsou rozbor literárního díla, které se diplomantka pokusila komparovat nejen vzájemně, ale i v kontextu se soudobou produkcí dětské literatury. Nechybí ani sonda do dobového tisku, konkrétně do novinových a časopiseckých recenzí, důležitých pro pochopení místa Leontiny Mašínové v dobovém literárním vkusu. Výsledkem této pečlivé sondy je konstatování, že Mašínová byla dobově oblíbenou autorkou bez většího přesahu, o čemž svědčí i nulové reedice jejích děl v pozdějších dobách.

Marie Jíhová pro svou diplomovou práci prostudovala všechny dostupné prameny, související s osobností Leontiny Mašínové. Východiskem se stala především rozsáhlá pozůstalost, uložená v Literárním archivu Památníku národního písemnictví, jejíž součástí jsou i osobní vzpomínky Leontiny Mašínové. Ty se staly základem pro zachycení spisovatelčina životního příběhu. Dlužno podotknout, že Marie Jíhová si při zpracování práce dobře uvědomovala nebezpečí, plynoucí z vysoké míry subjektivnosti tohoto typu pramene, a provedla jeho důkladnou kritiku.

Diplomová práce Marie Jíhové je zpracována s velikou pečlivostí a přináší v ucelené podobě všechny dostupné informace o soukromém i profesním životě Leontiny Mašínové. Předkládanou diplomovou práci proto jednoznačně doporučuji k obhajobě a hodnotím ji ještě známkou **v ý b o r n ě**.

Mgr. Jitka Rauchová, Ph. D.

České Budějovice, 25. srpna 2008